W. J. Prud'homme van Reine:

De Contact-commissie

Hoe ontstond en wat deed de Contact-commissie?

Plannen tot het stichten van een stuwbekken in het Geuldal was voor dr. J. Heimans de prikkel om te trachten tot een collectieve actie tegen natuurvernieling te komen. Prof. Weevers bracht dit idee in een vergadering van de Nederlandse Botanische Vereniging en daarna werden vertegenwoordigers van allerlei verenigingen op natuurgebied bijeengeroepen voor een vergadering op 20 februari 1932. Daar werden plannen besproken om de strijd tegen de Geuldalplannen te voeren en mr. P. G. van Tienhoven stelde voor de commissie tevens een permanent karakter te geven. Dit was maar goed ook, want op de volgende vergadering kon reeds worden medegedeeld, dat de Geuldalplannen zo goed als zeker van de baan waren. Maar wel waren er vele andere problemen, o.a. de werkverschaffing. Een motie van de vergadering had tot gevolg, dat de Minister van Economische Zaken en Arbeid bereid was, de Commissie-Weevers om advies te vragen alvorens een nieuw werk te ondernemen. Een eerste succes, waardoor de commissie dus tevens haar bestaansrecht had bewezen.
Dit neemt niet weg, dat er desondanks nog heel wat natuurschoon door de werkverschaffing is verdwenen en dat dus ook na 1932 nog heel wat werk moest worden gedaan om nog te redden wat mogelijk was. Toen de werkverschaffing vanzelf verdween, doordat er geen werklozen meer waren, kwam een ander gevaar opzetten, nl. de ruilverkaveling. Was voor 1941 de titel van de commissie: Contact-commissie inzake

Botshol: bedreigd, maar behouden

Foto: Drs R. J. de Wit

Schorrengebied langs de Westerschelde

natuurbescherming, deze werd nu zodanig gewijzigd, dat ook de Landschapsbescherming in het vaandel kwam.
Gaan we alle werkzaamheden en acties van de Contact-commissie na, dan blijkt, dat men heel vaak moet geven en slechts een enkele maal kan nemen, d.w.z. dat een actie met succes bekroond wordt. Was de C.C. niet overal actief, waar de natuur bedreigd wordt, ongetwijfeld zou binnen niet al te lange tijd Nederland één grote cultuursteppe zijn.
Laten wij nu echter niet denken: ziezo, de C.C. knapt het wel op. Neen, *alle* natuurliefhebbers, liever gezegd alle Nederlanders, moeten op de bres staan, wanneer ergens een aanval op onvervangbaar natuurgebied wordt gedaan. Wij kunnen dat waarschijnlijk doen in kleinere kring, in onze vergaderingen, in de plaatselijke pers enz., waarbij we ongetwijfeld teleurstellingen te incasseren zullen hebben. De toename van het aantal inwoners, industrialisatie, wegenaanleg enz. zullen hun tol opeisen en er zullen natuurgebieden verloren gaan. Wij zullen daar vrede mee hebben als maar alles is gedaan om te sparen wat mogelijk, verantwoord en noodzakelijk is. Onze eigen „Werkgroep voor Natuurbescherming" biedt onze leden de mogelijkheid hun krachten te bundelen. Sluit u daarbij aan (secretaris: drs. B. Lensink, Berkenrijsweg 12, Oostvoorne).
Er is echter niet alleen strijd te voeren, o.a. tegen ons eigen leger in verband met de oefenterreinen, maar er is ook opbouwend werk te doen. De nieuwe IJsselmeerpolders moeten gedeeltelijk nog hun gezicht krijgen en ook hier had en heeft de C.C. een vinger in de pap bij het opstellen

van de plannen. Er blijft echter nog veel te doen. Wie over al deze dingen meer wil weten leze er het Winternummer van „Natuur en Landschap" maar eens op na.
Het zou te ver voeren u hier een lijst te geven van alle organisaties, die bij de C.C. zijn aangesloten. Het jaarverslag vermeldt er 93 en nog 39 begunstigers. Onze voorzitter, de heer J. A. Nijkamp, bezet een zetel in het bestuur, dat uit 17 leden bestaat. Het is dus niet zo, dat alle aangesloten organisaties een bestuurslid benoemen, dan werd het bestuur monsterachtig groot, maar wel komen de vertegenwoordigers bijeen op de huishoudelijke en andere speciale vergaderingen.

Wat doet de Contact-Commissie?

Kortweg gezegd, altijd maar waken, altijd maar op haar „qui vive" zijn en adviezen geven, waar dit maar mogelijk is.
De kernreactor te Petten is al in aanbouw. De plannen en ministeriële goedkeuring daarvoor zijn in zo snel tempo uit- en afgewerkt, dat er geen tijd was voor de C.C. om tijdig in het harnas te komen. Er is nog wel gestreden, maar de strijd was al beslecht. Het ongerepte duingebied van Petten zal dus voor onze excursies eerlang wel verloren gaan.
Zal het eveneens zo gaan met De Beer, het natuurreservaat op het eiland Rozenburg, dat vooral bij vogelmensen in hoog aanzien staat, maar waar ook plantenmensen heel wat te genieten hebben? De plannen van de gemeente Rotterdam om hier een grote haven en ertsverwerkende industrie te vestigen bedreigen De Beer in ernstige mate (zoals op het kaartje in het Delta-nummer te zien is) en niet alleen De Beer, maar ook de gehele omgeving, zelfs Voorne. Hier zal dus nog heel wat strijd gestreden moeten worden, waarbij de C.C. zich zeer wel realiseert, dat het zeer moeilijk is dergelijke grote plannen, die door de economische belanghebbenden met kracht worden verdedigd, te bestrijden.
Ook de Biesbos is nog niet veilig gesteld. Telkens weer blijkt, dat er plannen gemaakt worden, om dit gebied volledig of bijna volledig in te dijken en het lijkt er op of men de door de natuurbescherming geopperde bezwaren niet ernstig neemt.
De laatste schok in 1957 werd de natuurbeschermers toegebracht door het vernemen van plannen van Rijkswaterstaat om een weg aan te leggen door het Gerendal (Z.-Limburg), waardoor onder meer het bezit van Natuurmonumenten aldaar in tweeën gedeeld zou worden. Op 28 oktober 1957 werd daarom op een persconferentie in Valkenburg de publieke opinie gemobiliseerd en men hoopt nu, dat het gevaar zal worden afgewend.
Vermelden we tenslotte nog een in de lucht hangende aantasting van het Kralingse Bos bij Rotterdam, een recreatiegebied, waarover kortelings een aardig boekje verscheen in verband met het 40-jarig bestaan van de afdeling Rotterdam van de KNNV.
De C.C. heeft haar bestaansrecht bewezen, schreven we al hierboven. Wij als KNNV-ers en dus natuurliefhebbers wensen de Contact-Commissie veel succes in de komende jaren en hopen, dat zij nog vele gebieden voor ons en onze kinderen zal weten te behouden.
Een mens kan van brood alleen niet leven.

Het Gerendal *Foto: J. van Dijk*

W. J. Prud'homme van Reine:

60 jaargangen van „De Levende Natuur"

In maart 1896 verscheen de eerste aflevering van het tijdschrift „De Levende Natuur" onder redactie van E. Heimans, J. Jaspers Jr. en Jac. P. Thijsse. Deze redactie kondigt daarin aan, dat zij „zich wil beijveren om de levende natuur tot eene bron van algemeen genoegen te maken". „Wij richten ons tot allen, die vermoeden, dat kennismaking met de dieren- en plantenwereld genoegen belooft en willen trachten, hun ontmoediging te besparen en hen zoveel mogelijk voort te helpen. Wij zullen beproeven iets te zijn voor de huismoeders die haar vogeltje en hare kamerplanten willen verzorgen, en voor de knapen, die voor hun zakgeld wat natuurgenot willen kopen." „Eén klasse van mensen hebben wij niet genoemd, de dier- en plantenkundigen." „Wij hebben hen niets te bieden, maar wel te vragen."